

Jan Machnik, Anna Dzieduszycka-Machnik

Iwanowice, pow. Miechów

Informator Archeologiczny : badania 5, 50-51

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

GROBNIKI, pow. Głubczyce

Konserwator Zabytków Archeologicznych w Opolu

Badania prowadził mgr Jarosław Radkiewicz.
Finansował WKZ w Opolu. Pierwszy sezon badań. Osada kultury łużyckiej III-IV okres epoki brązu.¹

Stanowisko położone jest na polach ornych o obszarze ca 10 ha zalegających na wzniesieniu oddalonym ca 1,5 km na północ od wschodniego krańca wsi. U podnóża od strony zachodniej przepływa strumyk, w sąsiedztwie występują podobne wzniesienia, na których powierzchniowo występuje materiał ceramiczny z różnych okresów. Prace ratownicze o charakterze rozpoznawczym podjęto na skutek wyjątkowo dużej ilości powierzchniowo zalegających dużych fragmentów naczyń - co sugerowało możliwość istnienia w tym miejscu omentaryska. Założono na różnych częściach stanowiska 5 wykopów o powierzchni od 10 do 25 m². Pozwoliły one ustalić istnienie stanowiska-osady. Pod 20 cm humusem zalegała warstwa szaro-ciemnej ca 30 cm miąższości gliny zawierająca bardzo dużą ilość ceramiki i polepy oraz spaliniskowy w postaci drobnych węgielków drzewnych. W wykopie I natrafiono na głębokości ca 45 cm na narys kołistej plamy polepy o średnicy ca 110-120 cm. Miąższość jej wynosiła ca 12 cm. W obrębie plamy natrafiono na stosunkowo duże fragmenty naczyń.

W wykopie V natomiast wyeksplorowano jamę o średnicy ca 180 cm, dochodzącą do głębokości 125 cm, zawierającą we wnętrzu dużą ilość polepy, węgla drzewnych a na głębokości 100 cm dolną część naczyń. W pozostałych wykopach natrafiono jedynie na regularnie układającą się warstwę kulturową.²

Dotychczasowy sposób uprawy nie powoduje niszczenia zalegającej pod humusem warstwy kulturowej, przy przejściu na orkę mechaniczną, należy liczyć się z możliwością naruszenia nieprzenieszanego układu kulturowego.³

IWANOWICE, pow. Miechów

Zakład Archeologii Małopolski
IHKM PAN w Krakowie

Badania prowadzili doc. dr Jan Machnik i mgr
Anna Dzieduszycka-Machnik. Finansował IHKM
PAN. Czwarty sezon badań. Osada i omentarys-
sko kultury mierszanowickiej, początki epoki brązu.⁴

Badania skoncentrowały się na szosyście wzniesienia "Babia Góra" i jego południowym zboczu, gdzie znajduje się omentarys

szkieletowe i ślady starszej części osady z materiałem Chłopice-Veselé. Szeregiem odpowiednio rozmieszczonych wykopów odsłonięto około 20 arów powierzchni. Na omentarszysku odkryto dalszych 70 grobów ludzkich - czyli razem z odkopanymi w poprzednich latach, zbadane już 135 pochówków. Do przebadania pozostałe jeszcze około 1/3 powierzchni nekropoli.

Zmarli spoczywali na boku prawym /mężczyźni/ lub lewym /kobiety/ z lekko podkroczonymi nogami, głową sorientowani na wschód lub zachód, twarzą na południe, z dłońmi rąk przy policzkach. Wszystkie szkielety wykazują podobne cechy morfologiczne. Przeciętna dożywania około 45 lat. Wzrost mężczyzny ponad 170 cm. Jedna część omentarszyska zajęta była przez groby młodych ludzi w wieku lat kilkunastu. Niektóre z nich obasypane były paciorkami z muszli. Natrafiono na 3 groby podwójne: w jednym kobiety z dzieckiem, w dwóch pozostałych mężczyzna /1/ z dziećmi /do lat 4/, przytulonymi niejako do piersi. W jednym z męskich grobów zmarły wyposażony był w 12 szablów różnych rozmiarów, siekiere krzemienne, długi kościany, zaś na kościach skroniowych miał 2 szaszki miedziane. Odkryte też jeden niezniszczony grób z kośćmi wtórnie układanymi, jednak bez ścisłego porządku anatomicznego /exhumacja ?/. Dokonano też dalszych obserwacji stratygraficznych. W 3 przypadkach groby wkopane były w jamy z materiałem Chłopice-Veselé.

Jest to jeszcze jeden dowód na to /poza danymi typologicznymi/, że omentarszysko zostało założone w młodszej fazie osady po przesunięciu się zabudowy w część wschodnią wzgórza, bliżej rzeki Dłubni.

Badanie majsterskich obiektów w osadzie dostarczyło nowych materiałów do znajomości grupy Chłopice-Veselé i jej związków z południem. Znalezione szereg nowych niespanych dotąd form naczyń, jak np. mis na nóżkach, pozwalających także precyzyjniej datować relatywnie tę grupę. W niektórych jamach "zasobowych" natrafiono na dużą ilość kości zwierzęcych, m.in. na całe poroże jelenia. Mogły to być magazyny surowca do wyrobu narzędzi, m.in. służącego do eksploatacji pobliskich złóż surowca krzemianego.

JANKOWICE, pow. Chrzanów
Stanowisko I

Muzeum w Chrzanowie

Badania prowadził Cezary Popko. Finansowało PPH w Chrzanowie i WKZ w Krakowie. Drugi sezon badań. Omentarszysko kultury łuszyckiej z V okresu epoki brązu i okresu halstaackiego.

Kontynuowano badania z roku 1967. Celem prac było ustalenie